

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2024-312

15.4.2024

Eika Forsikring AS

Bygning - innbo (kombinert)

Snøtyngde – brudd på sikkerhetsforskrift om snømåking? – fal. § 4-8

Sikrede meldte inn skade på en låve grunnet snøtyngde. Foretaket sendte en takstmann til å se på skaden. Takstmannen oppga at låven hadde en svak konstruksjon, men at snøtyngde var hovedårsaken til skaden. Ifølge takstrapporten var det ca. 80 cm snø på taket da skaden inntraff. Foretaket avkortet 25 % i erstatningsoppgjøret som følge av brudd på sikkerhetsforskrift om snømåking. Ifølge væropplysninger hadde det sluttet å snø ca. seks dager før skaden inntraff. Det var også varslet temperaturomslag før skaden inntraff. Foretaket mente derfor at sikrede var mer enn lite å legge til last for å ikke ha måkt taket. Videre mente foretaket at skaden hadde vært unngått dersom sikrede hadde måkt taket. Sikrede mente derimot at foretaket ikke hadde adgang til avkortning. Det ble vist til at taket var konstruert slik at snøen skulle rase av, og sikrede mente det ville vært livsfarlig å måke taket manuelt. Nemnda kom til at foretaket ikke hadde sannsynliggjort at sikkerhetsforskriften var brutt, og viste blant annet til at det var uklart om snøens tyngde oversteg bygningens ordinære bæreevne.

ANTATT ØKONOMISK OMFANG: ca. kr 30 000

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om dekning for skade pga. snøtyngde og spørsmålet om foretaket kan avkorte i erstatningen pga. brudd på sikkerhetsforskrift, jf. fal. § 4-8.

Sikredes landbruksforsikring har følgende vilkår:

4.8 SNØTYNGDE OG SNØRAS

Se sikkerhetsforskrift, se punkt 5.2.8, 5.2.9 og 5.2.10

Skade som erstattes:

- Skade ved snøtyngde og snøpress på bygning.
- Skade ved ras på eller fra tak.

Skade som ikke erstattes:

- Skade på antenner, skilt, veksthus og hage/ grøntanlegg.
- Skade ved mangelfull eller sviktende fundamentering, materialfeil, feil eller svakheter ved konstruksjonen, setninger samt uriktig montasje.

5.2.8 Sikring mot skade ved snøtyngde og takras

Sikrede skal sørge for at snø og is jevnlig fjernes fra tak, takrenner, vegger, balkong og terrasse på forsikret bygning for å unngå skade.

Sikrede har ansvaret for at arbeidet utføres på en forsvarlig måte.

Sikrede meldte inn skade på taket til en låve med skadedato 25.10.23:

Snøen har smeltet, vekten fra snøen har ødelagt tak og bygningskonstruksjon. Takstoler er knekt og bygningen har forskjøvet seg ut fra eldre låve som er lappet sammen med det nye.

En takstmann gjennomførte 31.1.23 befarings av skadene med følgende skaderapport:

Eier opplyst at takras forårsaket skader på bygningen, det er opplyst av eier om ca 80 cm snø liggende på taket. Skadet tilbygg er koblet til eldre låvebygning. Det er mye snø i området som kom i løpet av kort tid rundt 8/1-10/1 2023, snøen ble liggende på taket i en tykkelse av ca 80 cm, skadedag skiftet være til + grader og mildvær som forårsaket at snøen raste av taket på tilbygget og hoved taket på hovedbygningen. Dette påførte skader på takkonstruksjonen og skjevhet i vegger.

Ifølge takstmannen var hovedårsaken til skaden snøtyngde. Han oppga at snølast for området etter datidens byggekrav var 450 kg pr. m². Samtidig anga takstmannen at takkonstruksjonen var svak. Takstmannen uttalte også at snøen normalt raste lett av takplatene som var benyttet på taket. Ifølge takstmannen kunne årsaken til at snøen ikke hadde rast være at det hadde vært lengre perioder med kuldegrader og det hadde kommet større snømengder over kort tid.

Foretaket sendte erstatningstilbud til sikrede med 25 % avkortning som følge av brudd på sikkerhetsforskriftens pkt. 5.2.8 om at sikrede skal fjerne snø og is fra forsikret bygning for å unngå skade.

Sikrede klaget på foretakets vurdering. Kundeombudet opprettholdt avslaget og viste til takstrapporten, hvor det fremgikk at det var ca. 80 cm snø på taket da skaden skjedde. Snøen hadde kommet over en periode på ca. tre–fire dager mellom 8.1.23–10.1.23. Værdata viste at det hadde kommet jevnlig med snø i perioden 4.1.23–18.1.23. I tillegg viste værdata at det var varslet temperaturomslag. Taket var verken måkt før eller etter snøfallet. Kundeombudet viste til at skaden så inntraff den 25.1.23, som var seks dager etter siste snøfall. Selv om bygget hadde en svak konstruksjon, så hadde takstmannen konkludert med at skaden skyldtes snøtyngden. Det forelå dermed brudd på sikkerhetsforskriften. Videre viste kundeombudet til at det var årsakssammenheng mellom bruddet på sikkerhetsforskriften og skaden. Sikrede hadde også et klart handlingsalternativ ved å måke snøen.

På nærmere forespørsel svarte foretaket at takstmannen hadde konkludert med at hovedårsaken til skaden var snøtyngden. Videre hadde takstmannen opplyst i telefonsamtale den 15.3.23 at takkonstruksjonen i seg selv var en risikokonstruksjon, da den ikke var bygget etter datidens byggeforskrifter. Takspennent var for langt. Takstmannen uttalte også følgende til foretaket:

Konstruksjonen er satt opp av eget arbeid av tidligere eier, ikke etter pbl sitt krav, konstruksjonen er registrert som svak konstruksjon av bjelker med spennvidde/lysåpning på 5 meter, dette er lengder som overskrider Byggforsk beregnings tabeller. Taket har spennvidde på 5 meter cc avstand på 1, 20 cm snølast 450 kg for området. Takets egenvekt er 0,7 K/N (kg) totallengde på bjelker maks lengde 2,32. dvs takkonstruksjonen skulle hatt understøtte eller annen støtte på midten.

Sikrede bestrider at det er grunnlag for avkortning i erstatningen pga. brudd på sikkerhetsforskriften, jf. fal. § 4-8. Han kunne ikke ha gjort noe annerledes. Taket hadde en 20 graders vinkel, slik at snøen skulle skli av. Dette hadde snøen også gjort tidligere. Det kom store snømengder i perioden før taket ble ødelagt, noe som må anses som ekstraordinært. Ifølge sikrede ville det ha vært livsfarlig å gå på taket for å måke snøen. Takplatene er glatte, og det er 12–15 meter ned fra taket dersom man skulle ramle ned. Sikrede stiller derfor spørsmål ved hvordan han skulle ha måkt taket. I tillegg anfører sikrede at han ikke var kjent med at taket hadde en svak konstruksjon, da han var tre år gammel da låven ble bygget. Sikrede var også bortreist i perioden 21.1–23.1.

Forsikringsforetaket anfører at det er grunnlag for å avkorte med 25 % i erstatningen som følge av brudd på sikkerhetsforskriften, jf. fal. § 4-8. Sikrede har brutt sikkerhetsforskriften om at sikrede

jevnlig skal fjerne is og snø fra den forsikrede bygningen for å hindre skade. Foretaket viser til takstrappen som angir at det var 80 cm snø på taket da skaden inntraff den 25.1.23. Videre hadde det ifølge værdata vært snøfall i perioden 4.1.23–18.1.23. Skaden inntraff den 25.1.23, altså seks dager etter siste snøfall. Taket var ikke måket verken før eller etter siste snøfall. Det var også meldt væromslag fra minusgrader den 19.1.23 til plussgrader. Den 24.1.23 var det meldt åtte varmegrader. Det fratar ikke sikrede ansvar at han var bortreist da skaden inntraff. Foretaket anfører også at det er årsakssammenheng mellom bruddet på sikkerhetsforskriften og skaden.

Foretaket anfører at det er for sent å måke taket når snømengden overstiger takets ordinære bæreevne. Foretaket bestrider at det er relevant at sikrede ikke hadde kunnskap om at taket hadde en svekket konstruksjon fordi han var tre år gammel da det ble oppført. En visuell observasjon av mengden snø burde uansett være nok til at sikrede burde forstå at tiltak måtte iverksettes. Sikrede kan ikke høres med at det var livsfarlig å måke taket, da han kunne leid inn hjelp for å fjerne snøen fra taket. Ettersom skaden skjedde seks dager etter siste snøfall, hadde han mulighet til å organisere måking.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om foretaket kan avkorte erstatningen med 25 % fordi sikrede har brutt sikkerhetsforskrift om snømåking, jf. fal. § 4-8.

Sikredes forsikring omfatter etter vilkårene pkt. 4.8 blant annet "[s]kade ved snøtyngde [...] på bygning". Erstatningen kan imidlertid settes ned eller falle bort ved brudd på sikkerhetsforskriftene. Ifølge sikredes forsikringsbevis er det "[k]rav om snømåking av tak, takrenner, vegger, balkong og takterrassen" med videre henvisning til pkt. 5.28:

Sikrede skal sørge for at snø og is jevnlig fjernes fra tak, takrenner, vegger, balkong og terrasse på forsikret bygning for å unngå skade. Sikrede har ansvaret for at arbeidet utføres på en forsvarlig måte.

Sikkerhetsforskriften angir at sikrede skal sørge for at snø og is "jevnlig" fjernes fra tak på forsikret bygning for å unngå skade. Ordlyden "jevnlig" tilsier at snøen må fjernes regelmessig, men angir ingen bestemte kriterier for når snø skal fjernes. Det følger av fal. § 2-2 bokstav d nr. 3 at foretaket kan utforme sikkerhetsforskrift om "at sikrede eller andre ved bruk, oppbevaring eller vedlikehold av forsikringsgjenstanden skal gå fram på bestemte angitte måter". Et krav om "jevnlig" fjerning av snø er ikke "en bestemt angitt måte" og er derfor i utgangspunktet for upresis til å kunne kvalifisere som en sikkerhetsforskrift. I nemndspraksis er imidlertid tilsvarende vilkår om å fjerne snø tolket slik at sikrede må fjerne snøen når snømengden overstiger takets ordinære bæreevne, jf. FinKN 2019-514, 2018-889, 2013-249, AKN 2337 og AKN 1804.

Takstrappen angir at "snølast for området etter datidens byggekrav var 450 kg pr. m²". Det er imidlertid ikke sagt noe om hva snømengden var. Følgelig er det uklart om snøens tyngde oversteg bygningens ordinære bæreevne. Foretaket har bevisbyrden for at sikkerhetsforskriften er brutt, og den bevisbyrden er ikke oppfylt her. Ut fra dette er det ikke sannsynliggjort at sikkerhetsforskriften objektivt sett er brutt.

Avkortning kan da ikke gjøres gjeldende.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Sikredegis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Merete Anita Utgård (bransjerepresentant) og Hege Sundby (forbrukerrepresentant).